

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки
підприємства**

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № від 20 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства
Викладач (-і)	д.е.н., проф. Лещук Г.В.
Контактний телефон викладача	+0672559984
E-mail викладача	halyna.leshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=99&id_cou=9087
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу, формування в слухачів навичок по своєчасному визначенню кризових ситуацій у діяльності підприємства (організації) для запобігання можливого збитку внаслідок неефективного використання корпоративних ресурсів.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання даної навчальної дисципліни є ознайомлення управлінців з фінансово-економічної безпеки з особливостями обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки на підприємстві та використання його результатів при моделюванні відповідних управлінських рішень.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Результати навчання: ПР02. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження. ПР06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації. ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень. ПР15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику. ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями. ПР19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення. Компетентності: ІК – Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу. СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків. СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати	

сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
2	071 Облік і оподаткування	перший	Цикл професійної підготовки Вибіркові дисципліни (дисципліни за вибором ВНЗ)

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки підприємства. Поняття “економічна безпека”. Поняття “економічна безпека підприємства”. Концептуальні засади економічної безпеки підприємства. Світовий досвід забезпечення економічної безпеки підприємства.	Лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Забезпечуючі складові економічної безпеки підприємства. Мета та цілі економічної безпеки підприємства. Основні складові економічної безпеки підприємства. Об'єкти, суб'єкти та забезпечення економічної безпеки підприємства. Концепція управління економічною безпекою підприємства.	Лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Поняття та структурні елементи обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. Поняття, завдання, напрями і структурні елементи обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. Фінансова, інтелектуальна та кадрова складові обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. Техніко-технологічна і політико-правова складові обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.	Лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

Інформаційна, екологічна та силова складові обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Ринкова та інтерфейсна складові економічної безпеки підприємства.					
Тема 4. Система економічної безпеки підприємства. Поняття та основні елементи системи економічної безпеки підприємства. Програма гарантування безпеки фірми. Режим функціонування системи економічної безпеки. Концепція безпеки підприємства.	Лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до попередніх тем	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Система управління економічною безпекою підприємства. Організація системи обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства. Стратегічне та інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.	Лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,2	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Правовий захист комерційної таємниці. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні. Правове регулювання захисту комерційної таємниці за кордоном. Поняття та ознаки комерційної таємниці. Об'єкти та суб'єкти права власності на комерційну таємницю. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.	Лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Принципи забезпечення економічної безпеки підприємства та засоби усунення погроз. Виникнення погроз. Принцип чотирьох ролей. Принципи шести рівнів економічної безпеки і повного охоплення фінансово-господарської діяльності. Принцип повного охоплення за часом.	Лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

Способи захисту від погроз. Систематизація подій, погроз і діяльності по забезпеченню економічної безпеки підприємства. Матриці подій фінансово-господарської діяльності, погроз і заходів щодо забезпечення економічної безпеки підприємства.					
Тема 8. Суть і місце обліково-аналітичного забезпечення в інформаційному забезпеченні системи економічної безпеки на підприємстві. Сутність ризиків підприємницької діяльності та їхній вплив на економічну безпеку підприємства. Класифікація ризиків, що чинять вплив на стан економічної безпеки підприємства, стосовно їх відображення в бухгалтерському обліку. Обліково-аналітична інформація в структурі забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності. Вимоги до професійних якостей та зміст діяльності аналітика з обліково-економічного забезпечення економічної безпеки підприємства.	Лекція, практичне заняття	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи, пройти тестування до попередніх тем	0,2	До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен; “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.				
Вимоги до письмової роботи	Студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання заліку. Головна мета – виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних і практичних положень курсу та перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання. При розв’язанні задач студент має детально застосовувати методичні прийоми бухгалтерського обліку.				

Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і прикладне значення з дисципліни, закріплення отриманих під час лекцій та самостійної роботи знань, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточні тестування і відповіді на основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу (15 балів); – оцінка за підсумкове тестування (5 балів); – оцінка за самостійну роботу (15 балів).
7. Політика курсу	
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні “2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.	
8. Рекомендована література	
1. Петряєва З. Ф., Іващенко Г.А. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки. Навчально-практичний посібник / Г. А. Іващенко – Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 241 с. 2. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. А. Іващенко, Д. К. Воронков. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 252 с. 3. Петряєва З. Ф. Верифікація градації рівнів фінансово-економічної безпеки підприємств / З. Ф. Петряєва, Г. А. Іващенко, О. О. Петряєв // Науковий економічний журнал «Актуальні проблеми економіки». – № 5(179). – 2016. - С. 402 – 411 4. Боримська К. П. Бухгалтерський облік в системі забезпечення економічної безпеки підприємства: проблеми методології й організації / К. П. Боримська. – Житомир: ЖДТУ, 2014. – 624 с. 5. Васильців Т.Г., Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384с. ISBN 978-966-397-101-2.-режим доступу- http://ird.gov.ua/irdp/p20080802.pdf. 6. Дробний Б. М., Кадрова та інтелектуальна безпека підприємства // Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/43_DWS_2015/Economics/10_203131.doc.htm 7. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб./ Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К.: ЦУЛ, 2009. – 256 с. – режим доступу - https://subject.com.ua/pdf/61.pdf. 8. Варналій З.С., Буркальцева Д.Д., Саєнко О.С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення: Монографія. – К.: Знання України, 2011. – 209 с. 9. Гнилицька Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: монографія / Л. В. Гнилицька. – К.: КНЕУ, 2012. – 305 с. 10. Гоголь Т.А. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління	

- діяльністю суб'єктів господарювання: [монографія] / За заг. ред. д.е.н., проф. Білопольського О. М. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. – 372 с.
11. Економічна безпека: навчальний посібник / В.І. Франчук, Л.В.Герасименко, В.О Гончарова, З.Б. Живко та ін.; за ред. В.І. Франчука. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 348 с.
 12. Жихор О. Б. Економічна безпека [текст]: навчальний посібник / О. Б. Жихор, Т. М. Куценко. – Харків: ХІБС УБС НБУ, 2013. – 144 с.
 13. Кавун С.В. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідованої інформації :навчальний посібник / С.В. Кавун, А.А. Пилипенко, Д.О. Ріпка. – Х. :Вид. ХНЕУ, - 2013. – 364 с.
 14. Мойсеєнко І.П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : навч. посібник / І.П. Мойсеєнко, О.М. Марченко. – Львів, 2011. – 380 с.
 15. Отенко, І.П. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник [Текст] / І.П. Отенко, Г.А. Іващенко, Д.К. Воронков. – Х.: Вид. ХНЕУ. – 2012– 256с.
 16. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
 17. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : затв. Міністерством фінансів України № 88 від 24.05.1995 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
 18. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: Монографія: В 3-х т. / О.М. Ляшенко, Ю.С. Погорелов, В.Л. Безбожний та ін.; За заг. ред. Г.В. Козаченко. – Луганськ: Елтон-2, 2012. – Т. 1.
 19. Білоусова І.А. Управлінський облік – інформаційна складова системи економічної безпеки підприємства: [монографія] / І.А. Білоусова. – К.: Дорадо-Друк, 2010. – 432 с.
 20. Бутинець Ф. Ф., Войналович О. П., Томашевська І. Л. Організація бухгалтерського обліку: Підручник. / За ред. д.е.н., проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 528 с.
 21. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: навч. посібн. / В.О. Василенко. – К. : ЦНЛ, 2005. – 504 с.
 22. Деєва Н. М. Фінансовий аналіз: Навч.посіб./ Н. М. Деєва, О. І. Дедіков – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 328 с.
 23. Економічна безпека: підручник /авт. кол.; за ред. д-ра екон. н., проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. н., проф. О. І. Барановського. – К.: УБС НБУ, 2015. – 467 с.

Викладач _____

Лещук Г.В.